Студијски програм:	**Ваздухопловно машинство**
Шифра и назив предмета:	**11601 Људски фактор**
Наставник:	**Плазић Соња**
Статус предмета:	**Обавезни**
Семестар:	**VI**
Број ЕСПБ:	**4**
Услов:	**нема**

Циљ предмета:
Циљ предмета је да полазници разумеју, прихвате, развију сопствени став и у свом окружењу препознају различите ситуације (животне и професионалне), а у којима је присутан (понекад и пресудан) Људски фактор.

Исход предмета:
- Полазници ће разумети и препознати основни и шири концепт идеје Људског фактора;
- Полазници ће разумети и препознати природне законе и физиолошке карактеристике човека која су од директног или индиректног значаја за ефикасно обављање инжењерских и механичарских послова у ваздухопловству;
- Полазници ће разумети и препознати законитости психологије и људског понашања, а које је у директној и индиректној вези са ефикасним обављањем различитих задатака током одржавања, поправки, прегледа, рада и других активности из области ваздухопловног машинства.

Садржај предмета:
Садржај предмета је у складу са програмом који је дефинисан у *Continuing Airworthiness Regulation (Regulation (EU) No 1321/2014).*

Предавања:
Опште - Неопходност узимања у обзир људског фактора; Незгоде које се могу приписати људском фактору/људским грешкама; „Марфијев закон". **Људске перформансе и ограничења** - Вид; Слух; Обрада информација; Пажња и запажање; Памћење; Клаустрофобија и физички приступ. **Социјална психологија** - Одговорност: појединачна и групна; Мотивација и демотивација; Притисак групе; Питања „културе"; Тимски рад; Управљање, надзор и вођство. **Фактори који утичу на радни учинак** - Кондиција/здравље; Стрес: код куће и на послу; Временско ограничење и рокови; Обим посла: преоптерећеност и недовољна оптерећеност; Спавање и замор, рад у сменама; Алкохол, лекови, злоупотреба лекова. **Физичко окружење** - Бука и испарења; Осветљење; Клима и температура; Кретање и вибрација; Радно окружење. **Задаци** - Физички рад; Задаци који се понављају; Визуелни преглед; Сложени системи. **Комуникација** - Унутар тимова и између тимова; Вођење дневника и евиденције; Ажурност, праћење актуелности; Прослеђивање информација. **Људска грешка** - Модели и теорије грешака; Врсте грешака у задацима одржавања; Последице грешака (тј. незгода); Избегавање грешака и управљање грешкама. **Управљање безбедношћу** – процедуре, процеси, препоруке, Идентификација безбедносних опасности, Унапређење безбедности. **„12 жигосаних" и ублажавање ризика –** Анализа 12 најчешћих претњи на раду и како их ублажити, контролисати, минимизирати.

Аудиторне вежбе/Учење кроз рад:
Кроз студије случаја, примере и дискусије, везане за незгоде које се могу приписати људском фактору/људским грешкама, говорећи о одговорности, индивидуалној и групној; код студената развијамо став *„Just Culture".*

Други облици наставе – ДОН/СИР:
Нема

Литература:
Основна:
- Gold, N. (2015): *Human Factors*, Aircraft Technical Book Company

Допунска:
- нема

Број часова активне наставе	**(недељно)**	**Предавања**	**4**	**Аудиторне вежбе**	**1**	**СИР**	-	**Учење кроз рад**	-
	(годишње)		**60**		**15**		-		-

Методе извођења наставе:
Теоријску наставу реализовати методама усменог излагања, студијама случаја, примерима из праксе и дискусијом.

Оцена знања у поенима (максимално 100)

Предиспитне обавезе - укупно	**40**	**Испит**	**(макс. поена)**	**60**
Активност на предавањима и на вежбама	10	Писмени део	(макс. поена)	**60**
Колоквијум	20	Усмени део	(макс. поена)	**-**
Самостални задаци	10	**Трајање испита (мин.):**		**писмени - 60**
Остало	-			**усмени - /**

Услови за излазак на завршни испит:
- Редовност на настави (минимум 90% присутност).
- Остварених најмање 50% предиспитних обавеза.

Услов за стицање испитних поена је тачно одговорених најмање 50 % питања на писменом делу испита.